

De sierlijke slibanemoon *Sagartia elegans* Dalyell, 1848 in België

Marco Faasse & Hans De Blauwe

Op 21/07/2001 brachten we een heel kort bezoek aan de golfbrekers bij Duinbergen. Op de derde golfbreker ten oosten van de oostelijke havendam van Zeebrugge troffen we ongeveer een dertigtal exemplaren van de sierlijke slibanemoon (*Sagartia elegans*). Alle exemplaren bevonden zich op stenen juist (maximaal 20 cm) boven de laagwaterlijn, die zich die dag lager bevond dan gemiddeld. Allemaal behoorden ze tot een kleur-variëteit, die var. *miniata* genoemd wordt. Deze variëteit heeft een gevlekt en/of gestreept mondveld in de kleuren 'hazelnootbruin', chocoladebruin en vuilwit. Voor een kleurenfoto zie Ates (1997). Ook voor de determinatie wordt naar dit boekje verwezen. In feite is deze anemoon meestal vrij gemakkelijk te herkennen aan de oranjebruine zuil met geelwitte stippen. Doorgaans zitten ze bijeen in groepen (klonen) met exact hetzelfde kleurpatroon. Dat komt bij de gewone slibanemoon (*Sagartia troglodytes*) niet voor. De zeeanjelier (*Metridium senile*) komt ook voor in groepen met dezelfde kleur; deze heeft echter een effen mondveld en mist stippen op de zuil. Determinatie van de sierlijke slibanemoon aan de hand van de kleur van de tentakels en het mondveld is zonder ervaring praktisch onmogelijk. De tweede auteur trof de sierlijke slib-anemoon later eveneens aan op de oostelijke havendam van Zeebrugge: op 21/08/2001 3 exemplaren en op 18/09/2001 1 exemplaar.

Leloup (1947, 1952) vermeldt deze soort niet van België. In de index van 'De Strandvlo' staan twee autochtone vermeldingen van de sierlijke slibanemoon (9:96, 12:95), beide zijn waarnemingen in het 'Natuurhistorisch Archief'. Helaas zijn hierbij geen details vermeld van de kenmerken waarop de determinatie is gebaseerd. In Nederland zijn in het verleden waarschijnlijk vele gewone slibanemonen met kleurrijke tentakels abusievelijk gedetermineerd als sierlijke slibanemonen (Ates et al., 1998). De Belgische waarnemingen uit het verleden hebben mogelijk wel degelijk betrekking op de sierlijke slibanemoon; daarom is het ontbreken van uitgebreidere informatie te betreuren.

In Nederland werd deze soort in het verleden als zeer zeldzaam beschouwd, maar de laatste jaren wordt ze net over de Belgische grens, in Zeeland, vaak talrijk aangetroffen. Mogelijk is er een verband met het optreden van meerdere zachte winters (Ates et al., 1998).

Summary

Autochthonous finds of the sea anemone *Sagartia elegans* on the Belgian coast are described. Approximately thirty specimens were observed on boulders of a groin just

east of the eastern jetty of the port of Zeebrugge on 21/07/2001. On the eastern jetty itself 3 specimens were observed on 21/08/2001 and 1 specimen on 18/09/2001.

Literatuur

- Ates, R.M.L., 1997. Bloemdieren – de zeeanemonen en hun verwanten van de Nederlandse kust. Zeeanjer, Zaandam, 31 pp.
- Ates, R.M.L., R. Dekker, M.A. Faasse & J.C. den Hartog, 1998. The occurrence of *Sagartia elegans* (Dalyell, 1848) in the Netherlands. Zoöl. Verh. 323: 263-276.
- Leloup, E., 1947. Les coelentérés de la faune Belgique. Verh. Kon. Nat. hist. Mus. België 107: 1-73.
- Leloup, E., 1952. Coelentérés. Faune de Belgique. Inst. Roy. Sci. Nat. Belgique, Bruxelles, 283 pp.

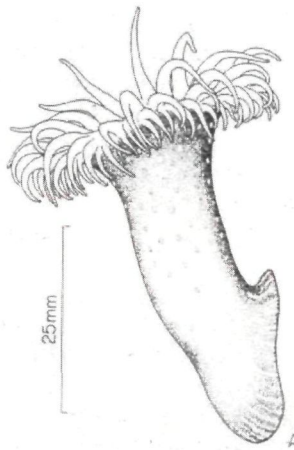

Fig. 1. *Sagartia elegans* (Figuur naar Manuel.)

Schorerstraat 14
4341 GN Arnemuiden (Nederland)

Watergang 6
8380 Dudzele